

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Střední škola obchodní, České Budějovice, Husova 9
Projekt MŠMT ČR:	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0536
Název projektu školy:	Výuka s ICT na SŠ obchodní České Budějovice
Šablona III/2:	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo šablony:	VY_32_INOVACE_ZSV_020
Předmět:	Základy společenských věd
Tematický okruh:	Člověk v dějinách
Autor, spoluautor:	Mgr. Eva Šimková
Název DUMu:	Panování krále Karla IV.
Pořadové číslo DUMu:	20
Stručná anotace:	
Tento pracovní list může být použit jako dějepisný materiál k danému tématu. Je možné jej použít pro záznam stručných poznámek k problematice vlády Karla IV. Může tvořit i součást opakování.	
Ročník:	1.
Obor vzdělání:	65-42-M/02 Cestovní ruch
Metodický pokyn:	Žáci použijí pracovní list jako studijní materiál nebo dílčí test
Výsledky vzdělávání:	Žák popíše základní revoluční změny ve středověku a raném novověku.
Vytvořeno dne:	16. 3. 2013
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora.	

Panování krále Karla IV.

Jeho otec Jan Lucemburský byl slavný rytíř a válečník. A právě válka se mu stala osudnou. V roce 1346 proběhla bitva u Kresčaku, kde bojovali Francouzi proti Angličanům. Jan Lucemburský šel do bitvy jako spojenec francouzského krále a v této bitvě téměř slepý český panovník padl.

Jeho syn Karel (matka Eliška Přemyslovna) nastupuje na jeho místo. Byl vychován v Paříži, hodně cestoval, ovládal pět jazyků. Po smrti svého otce se Karel, v té době již panovník Svaté říše římské, stal také českým králem. Karel bral své postavení velmi zodpovědně, stal se nejslavnějším panovníkem u nás a je označován jako Otec vlasti.

Karel IV. byl korunován českým králem roku 1347. Královská koruna byla zhotovena podle jeho přání a byla věnována sv. Václavovi jako věčnému vládci a ochránci českého státu.

Karel IV.

- ❖ zřídil soustátí nazývané země Koruny české (České království, Morava, Slezsko, Horní a Dolní Lužice, Braniborsko)
- ❖ 1348 založil v Praze univerzitu se čtyřmi fakultami (fakulta svobodných umění, lékařská, právnická, bohoslovecká fakulta)
- ❖ 1348 založeno Nové Město pražské, kde se soustředil obchod a výroba potravin, prodej zemědělských produktů, provoz řemesel
- ❖ od roku 1357 je budován kamenný most přes Vltavu – Karlův most
- ❖ poblíž Pražského hradu založil Karel Hradčany – město, kde bydleli úředníci, církevní hodnostáři, lidé pracující na opravě hradu a stavbě Svatovítské katedrály
- ❖ roku 1361 dal Karel rozšířit plochu Malé Strany a nechal postavit hradbu zvanou Hladová zeď

Za Karlovy vlády se Praha stala největším střeoevropským městem. Žilo zde přibližně 40 000 lidí. Větší byla jen Paříž se 200 000 obyvateli a italská města Benátky, Janov, Florencie, Neapol.

V čem Karel IV. neuspěl?

Šlechta mu zabránila vydat zemský zákoník, v podstatě první ústavu.

Nepodařilo se mu prosadit, aby přes Čechy vedla mezinárodní kupecká cesta.

Přesto byl rozkvět Českých zemí za jeho vlády mimořádný. Důvodem byla naleziště stříbra, rozvoj zemědělství, slabé morové epidemie a v neposlední řadě i osobnost a schopnosti panovníka.

Karel IV. byl též evropský panovník

- ❖ 1355 byl v Římě korunován císařem a tak se stal hlavou celého západního křesťanství
- ❖ sídelním městem celé této říše byla Praha
- ❖ 1348 – 56 je vybudován hrad Karlštejn, kde byly uloženy korunovační klenoty Svaté říše římské

Na konci svého života se Karel snažil zajistit budoucnost pro své syny

- ❖ Václav byl korunován římským králem
- ❖ Zikmund měl dostat polskou korunu

Císař Karel IV. zemřel v Praze 29. listopadu 1378.

Cvičení 1

Doplňte údaje do tabulky

rok	událost
1347	
	založení Univerzity v Praze
1355	
1348-56	
	Karel IV. umírá

Cvičení 2

Vyberte správnou odpověď

1. Karel byl pro Jana Lucemburského
 - a) syn
 - b) bratr
2. Karel IV. je zván
 - a) Syn vlasti
 - b) Otec vlasti
3. Mezi země Koruny české nepatřilo
 - a) Braniborsko
 - b) Neapolsko
4. Za Karlovy vlády byla sídelním městem
 - a) Praha
 - b) Vídeň

5. Císař Karel IV. zemřel v roce
- a) 1387
 - b) 1378

Cvičení 3 – domácí úkol

Vyhledejte a napište další údaje, které se pojí s vládou Karla IV.

Řešení

Cvičení 1

rok	událost
1347	Karel korunován českým králem
1348	založení Univerzity v Praze
1355	Karel korunován císařem
1348-56	stavba Karlštejna
1378	Karel IV. umírá

Cvičení 2

1. a
2. b
3. b
4. a
5. b

Cvičení 3

Domácí úkol – individuální odpovědi žáků

Prameny

ČORNEJ, Petr. *Dějepis pro střední odborné školy*. SPN, 2002